

Sygn. akt V KS 32/21

POSTANOWIENIE

Dnia 8 grudnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Siuchniński

w sprawie **B. S.**,
oskarżonego z art. 177 § 1 k.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 8 grudnia 2021 r.,
skargi obrońcy oskarżonego
na wyrok Sądu Okręgowego w P.
z dnia 31 sierpnia 2021r., sygn. akt XVII Ka (...),
uchylający wyrok Sądu Rejonowego w P.
z dnia 6 listopada 2020r., sygn. akt III K (...)
i przekazujący sprawę do ponownego rozpoznania temu Sądowi,
na podstawie art. 539e § 2 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić skargę;**
- 2. obciążyć oskarżonego kosztami postępowania skargowego.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w P. wyrokiem z dnia 6 listopada 2020r., sygn. akt III K (...), uniewinnił B. S. od zarzutu popełnienia opisanego w akcie oskarżenia czynu, kwalifikowanego z art. 177 § 1 k.k.

Po rozpoznaniu apelacji wniesionej przez prokuratora, Sąd Okręgowy w P., wyrokiem z dnia 31 sierpnia 2021 r., sygn. XVII Ka (...), uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Skargę na powyższy wyrok wniósł obrońca oskarżonego, zarzucając:

1. obrazę art. 442 § 3 k.p.k. w zw. z art. 539f k.p.k. a to wobec ponownego uchylenia wyroku Sądu I instancji pomimo związania Sądu Okręgowego w P. zapatrywaniami Sądu Najwyższego zawartymi w wyroku z 8 czerwca 2021 r. sygn. V KS 17/21, nakazującymi uzupełnienie postępowania dowodowego przez Sąd Odwoławczy przed podjęciem ewentualnej decyzji o uchyleniu wyroku Sądu I Instancji;

b) naruszenie art. 437 § 2 k.p.k. przez uchylenie w całości zaskarżonego apelacją wyroku Sądu Rejonowego w P. z 6 listopada 2020 r. i przekazanie sprawy sądowi I Instancji do ponownego rozpoznania w sytuacji, gdy nie zachodzi potrzeba przeprowadzenia na nowo całości przewodu sądowego, na którą to potrzebę; zresztą nie wskazuje Sąd Okręgowy w treści uzasadnienia wyroku, zaś ewentualne wyjaśnienie rozbieżności w osobowym materiale dowodowym nastąpić mogło na etapie postępowania odwoławczego i nie wymagało uchylenia wyroku;

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi odwoławczemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga nie jest zasadna.

Zgodnie z art. 539a § 3 k.p.k. skarga od wyroku sądu odwoławczego uchylającego wyrok sądu pierwszej instancji i przekazującego sprawę do ponownego rozpoznania może być wniesiona wyłącznie z powodu uchybień określonych w art. 439 § 1 k.p.k. lub naruszenia art. 437 k.p.k., przy czym w § 2 tego ostatniego przepisu ustanowiono, że sąd odwoławczy może uchylić wyrok sądu pierwszej instancji i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania wyłącznie w wypadkach wskazanych w art. 439 § 1 k.p.k., art. 454 k.p.k. lub jeżeli jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości.

W myśl stanowiska zawartego w uchwale 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2018 r., I KZP 10/18 : "możliwość uchylenia wyroku uniewinniającego, umarzającego albo warunkowo umarzającego postępowanie karne i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania związana z regułą ne peius określoną w art. 454 § 1 k.p.k. (art. 437 § 2 zd. drugie k.p.k.) zachodzi dopiero wtedy, gdy sąd odwoławczy - w wyniku usunięcia stwierdzonych uchybień stanowiących jedną z podstaw odwoławczych określonych w art. 438 pkt 1-3 k.p.k.

(czyli np. po uzupełnieniu postępowania dowodowego, dokonaniu prawidłowej oceny dowodów, poczynieniu prawidłowych ustaleń faktycznych) - stwierdza, że zachodzą podstawy do wydania wyroku skazującego czemu stoi na przeszkodzie zakaz określony w art. 454 § 1 k.p.k. Sama tylko możliwość wydania takiego wyroku w ponownym postępowaniu przed sądem pierwszej instancji jest niewystarczająca dla przyjęcia wystąpienia reguły *ne peius* określonej w art. 454 § 1 k.p.k."

W konsekwencji Sąd odwoławczy może także, uznając, że nie zachodzi potrzeba uzupełniania postępowania dowodowego, stwierdzić, że prawidłowa – jego zdaniem – ocena wszechstronnie zebranych dowodów pozwala przyjąć, iż zachodziła podstawy do wydania wyroku skazującego, czemu na przeszkodzie stoi zakaz z art. 454 § 1 k.p.k.

Nie ma więc racji obrońca oskarżonego stawiając Sądowi odwoławczemu zarzut obrazy przepisów postępowania, tj. art. 437 § 2 k.p.k. a także art. 442 § 3 k.p.k. w zw. z art. 539f k.p.k. wobec związania Sądu Okręgowego w P. zapatrywaniami Sądu Najwyższego zawartymi w wyroku z 8 czerwca 2021 r. sygn. V KS 17/21.

W uzasadnieniu tego wyroku Sąd Najwyższy bowiem faktycznie wskazywał, że w skarżonym wówczas orzeczeniu kasatoryjnym nie wykazano skutecznie istnienia podstaw z art. 437 § 2 k.p.k. a przy tym w żaden sposób nie wskazano na powód uchylenia orzeczenia wynikający z zakazu z art. 454 § 1 k.p.k. Ponownie rozpoznając przedmiotową sprawę Sąd odwoławczy, po rozpoznaniu apelacji prokuratora wniesionej na niekorzyść oskarżonego, podzielił pogląd w niej wyrażony, tj., że Sąd *meriti* dokonał oczywiście dowolnej oceny zgromadzonego materiału dowodowego sygnalizując wyraźnie, że prawidłowa – jego zdaniem – ocena dowodów obciążających oskarżonego wskazuje na to, że zachodzą dowodowe podstawy do wydania wyroku skazującego. Sąd odwoławczy wskazał przy tym na zgodność zeznań pokrzywdzonego i świadków M. M. i P. M., które nie potwierdzają wyjaśnień oskarżonego co do prawidłowości wykonania przez niego manewru wyprzedzania rowerzysty, nie dostrzegając potrzeby ponownego przesłuchania tych świadków.

W uzasadnieniu zaskarżonego wyroku Sąd odwoławczy wskazał wprost, że: *„ustalenia faktyczne co do braku sprawstwa oskarżonego nie znajdują umocowania w prawidłowo ocenionym materiale dowodowym”*.

Warto nadto przypomnieć, że w orzecznictwie SN utrwalił się już oczywiście trafny pogląd, że sąd odwoławczy rozpoznaje sprawę granicach podniesionych zarzutów, jednak w ramach kontroli odwoławczej bada, czy wskazane w nich uchybienia rzeczywiście zaistniały. Chodzi bowiem o przeprowadzenie merytorycznej a nie formalnej kontroli zaskarżonego orzeczenia. Sąd odwoławczy orzeka więc o zmianie lub uchyleniu orzeczenia w razie stwierdzenia uchybienia, choćby zostało ono przez skarżącego błędnie zakwalifikowane w ramach podstaw odwoławczych z art. 438 i 439 § 1 k.p.k. Decyduje bowiem to, czy doszło do uchybienia podniesionego w środku odwoławczym, a nie to, jak zostało ono nazwane (por. np. wyrok SN z 14 listopada 2001r., III KKN 250/01, KZS 2002, z.7-8, poz.31, postanowienie SN z 15 października 2003e., czy III KK 360/02, OSNwSK 2003, poz.2141). Zatem Sąd odwoławczy miał prawo przyjąć, że rzeczywistym, opisanym w zarzucie apelacji prokuratora uchybieniem jest uchybienie polegające na dowolnej, więc wadliwej ocenie dowodów, nie zaś „błąd w ustaleniach faktycznych”.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu. Rozstrzygnięcie co do kosztów postępowania znajduje uzasadnienie w treści art. 539f k.p.k. w zw. z art. 527 § 2 k.p.k.